

herfra 2) bistaa arrangere deres Hjemrejse 3) telegrafisk oplyse til hvor mange Færinger Hjemrejse ikki kan skaffes fra Deres Side og paa hvilke Pladser de er idet Lagtinget vil forsøge sende Skib efter dem.

Og telegrammið sama dag til Dalsgaard:

»Har paa Lagtingets Vegne telegraferet til Gesandten om Hjælp til færøske Fiskere. Henvend Dem straks til Gesandten og bistaa bedst muligt Sagen haster meget».

Hetta var 25. august. Longu 30. august far amtið soljóðandi telegram frá gesantinum í Reykjavík:

»Antallet Færinger Siglufjord ca. 100 alle har Kost og Logi. Har arrangeret eventuelle Nødstedte hjælp mod Refusionserklæring. Følgende Skibe vil hjembringe Færinger Mjónes Yvonna Godthaab Selvasker og Regina».

Og sama dag telegraferar amtið til Føroyingarnar á Siglufirði:

»Gesandten meddeler at Mjónes Yvonna Godthaab Selvasker og Regina vil tage Passagerer med hjem. Lagtinget gaar herefter ud fra at yderligere Bistand herfra er ufordøden».

Hetta er tað sum fram er farið í hesum máli, meðan fólkaflokkstingmenninir hava reikað um landið og sagt sínar fegru søgur og »Dagblaðið« við sveittabroti hefur roynt at dálka teir, ið veruliga hava gjørt alt, ið gerast kann, fyri at veita hjálp.

Enn kann verða lagt afturat, at hin 6. september sendi amtið soljóðandi telegram til gesantin í Reykjavík:

»Der menes stadig være Færinger i Island som ikke selv kan skaffe sig Hjemrejse. Venligst sammen med Dalsgaard undersøg Spørgsmaalet og telegrafer. Hvis nogen behøver Hjælp herfra til Hjemrejse venligst oplys Antallet og Pladserne hvor de ere».

Fegtingshúsið skuldi spreingjast í luftina.

Kl. 1 seinastu mánaðart varð fólk um allan Tórshavnar bý skakað upp úr svøvn av hvøllari spreing. — Tað var okkara gamla tinghús, ið hevði verið fyri atsókn. Ein spreingiknettur ella annað spreingieivni var lagt uttanfyri útnyrðingshornið, og ivaleyst var ætlanin at oyðileggja tinghúsið.

Ikki eydnaðist henda ljóta gerð; men tinghúsið fekk kortini av at vita: Stórt hól kom á grundina, vindeyguni á vestursíðuni sorðaðust og karmar sprongdust, menn haldia, at vestara bróstið er nakað avlagð. Inni í tingsalinum sorðaðust t. d. nakrar kongamyndir.

Men hetta var so langt frá allur skaðin, ið hendi. Í kommunuskúlanum brotnaðu teir flestu rútárnir á eystaru og norðaru síðu — skaðin var so umfangandi, at børn-

ini máttu fáa fri týsdagin. Sethúsin hjá Isak Joensen høvdu ikki nógv heilar rútár móti eystri. Í kjallaranum, har A.S.L. Poulsen hevur handil, vóru ikki bert teir stóru, tjúkku rútárnir í skeljamjeli, men hópur av glasveru fór eisini fyri skeyti. Annars brotnaðu rútár á telefonstøðini, hjá Th. Jensen, ursmiði, í meinigheitsbúsinum, sproytuhúsinum, á posthúsinum, í handli Z. Heinesens í Vágshotni, og nakrir fáir í bókahandlinum.

Fólkaskaði var eingin. Tingmenninir P. M. Dani og J. P. Henriksen saman við øðrum javnadarmonnum høvdu havt fund á flokksins stovu í tinginum og vóru farnir hadani ein tíma áðrenn spreingingin.

Enn hoyrist einki um, at brotsmaðurin ella menninir eru tiknir, men vónandi verður tað skjótt. Politiið arbeiðir ið. Hópur av fólk hefur verið til forhoyr, og 5000 kr. eru lovaðar til tann, ið veit eitthvert at siga frá, sum kann leiða politiið inn á tað rætta sporið.

Hetta er fyrsta hverkið av hesum slag í Føroyum — lat okkum hoppa, at hetta eisini verður tað síðsta, annars verður her heldur óhugnaligt. Kundi hetta óhugnaliga herverk gjørt, at viss bløð gjørdust meiri ansin í sínum skrivningarhátti og góvu uppat við fávitskutari øsing, so var kortini nakað vunnið fyri land og fólk, serliga um brotsmenninir verða funnir og harðliga revsaðir.

Frá Landsnevndini.

Skopunar arbeiðsmannafelag og aðrir Skopuningar hava søkt tingið um hjálp til fiskakeyp tá ið eingin vil keypa fisk frá teimum í hesum døgum.

1) Arbeiðsmannafelagið kann fáa salt uppá kredit hjá lands-handlinum.

2) Felagið kann rokna við nevndarinnar hjálp til at útvega kredit til á conto betaling til fiskimenninar fyri veiðuna.

3) Felagið kann rokna við landsnevndarinnar hjálp til um neyðugt at útgera skip til flytingar av ísfiski, tó so, at øll flytan av ísfiski og nýtsla av sluppum stendur fyri felagsins rokning og risiko.

Samtykt varð at jætta um 15000 í socialari hjálp, 150 til hvønn.

Næmingar,

ið vegna plástret ikki sluppu við í 1. klassa í Tórshavnar Handilsskúla, kunna av nýggjum venda sær til stjórn skúlan.

S. E. Matras.

Drongur ella genta,

helst við nakað av kunnleika til skrivstovuarbeiði, kann fáa pláss beinanvegin ella 1. oktober.

Likningarráð Føroya.

Bók um Føroyar undir hersetingini.

Tíðin síðani »Royal Marines» fyrstu ferd masjeradu inn eftir bryggjunum í Tórshavn og inntil nú, teir seinastu hermenninir eru farnir av landinum, hefur ið mangar mátar verið ein merkisverð tíð fyri Føroyar. Fólkalið og vinnulið, hugsunnarhatur og hugsjónir hava verið undir stórum, broytandi avirkanum — dramatiskar hendingar hava skiftst í einum sjóandi streymi. Tíðin hevur haft sínar ljósu síður, men hevur tívært ikki saknað daprar skuggar.

Ein roynd til at festa nakað av tí, sum fólk ið hefur gjøgnumlivað hesi árin, er gjørd í bókini:

„Bumbur yvir Føroyar“

Tað verður sagt í innganginum til hesa bók:

..... Tað kann tykjast at vera nakað nógv avgjørt at kalla hesa bók fyri »Bumbur yvir Føroyar», tí væl hava vit av og á kent eitt strok av teim ræðslum, sum í so stóran mun hava herjað flestu lond í Europa. Men samanborið við oyðingarherjanirnar aðrastadni hevur okkara lutur verið so lættur at sýnast. Undir krignum hava tað to meira enn nakrantíð verið bumburnar, ið sermerkt hava kríggisførslna. Tað eru tær, ið hava skapt hitt altumfatandi kríggid og drigið heimafélkið við kvinnum og børnum inn í kríggisins oyðing og deyða. Tí er eingin betur sinnismynd av krignum enn bumburnar.

Og tá ið samanum kemur, er tað tó ikki so lítið av bumbum, sum sleptar eru yvir Føroyar. Haft má vera í huga, at allastadni, har eitt føroyskt far hevur flotið, hevur tað verið ein blettur av Føroyum. Og væl er monnum kunnigt, hvussu bumarans slagskuggi er fallin yvir Føroya litla skipaflota.....

Hvat stendur so í bókini?

Har er samanfatað framburður og hendingar í flestum tættum í samfelagslívinum, men kanska mest tað, sum hevur staðið beinleiðis í samband við bardagan, m. a.:

Yvirlið yvir tey skip, sum farin eru, við tilskilan um nær og á hvønn hátt. Í summum forum greiðlig frágreiðing frá tilbúðinum.

Listi yvir teir menn, sum sjóldátnir eru undir vandasiglingini hesi árin.

Hersetingin av Føroyum. Øll bumbuðlop á Føroyar og føroysk skip við greiniligari frágreiðing frá teim mest skakandi alopum.

Fiskasøla og fiskakeyp. Pristalið. Pristir og inntekur. Skattavíðurskipti og livikostnaður. Onnur vinnulig víðurskipti, skipabygging og tryggingarlíkindi.

Politiskar hendingar. Aprílsdagarnir 1940, stjærnaruppskot. Mál- og flaggspurningar.

Kronologiskt yvirlið yvir allar xerhendingar hesi árin við úrdøgum úr tí, sum bløðini søgdu.

Alt hetta er áhugavert at vita nú, men sum tíðin liður frá, og minnini fara at kámost, verður tað tvífalt forvitnisligt at eiga eina slíka bók.

Tað besta hevði verið, um hvørt hús í Føroyum kundi fingið atgongd til at víssa sær hesa bókina, men tívært trýtur pappirið, og tað setir mark fyri, hvussu nógv vit kunnu prenta.

Bókin verður út móti 200 síðum, og er ætlanin, at hon skal koma út í november ella desember. Prisurin verður 10 kr. eintakid heft og 15 kr. innbundið í stívum bindi. Tað hevur eydnað okkum at fingið nakað av góðum pappiri, og kosta tær bøkurnar í krónu meir, sum eru prentaðar á hitt betra pappirið.

Men vit biðja fólk frammanundan orsaka, um tey ikki fáa ta útgevuna, tey biðja um, tí pappirsvíðurskiptini eru sum nevnt ógviliga trong.

Umboðsmenn okkara kring um landið vilja ein av teim fyrstu døgnum senda tekningslista út í hverjari einstakari bygd og skulu vit einaferð enn undirstrika, at vit sjálvandi bert kunnu senda bækur út, so langt sum upplagið rækkur, og tí ikki kunnu garantera fyri, at øll tey, sum tekna seg, fáa bókina.

NORRØNA FORLAGIÐ
TELEFON 550 — TÓRSHAVN